آمار ذخایر سدهای کشور خبر از روزهای فراوان با تنش آبی در سال جدید می‌دهد

زمستان سخت، تابستان سخت‌تر

سامان موحدی‌راد: «زمستان سخت» تا همین یک ماه پیش کلیدواژه‌ای برای تسویه‌حساب سیاسی میان دو جناح در کشور بود. حامیان دولت که به زمستان سخت اروپا دل بسته بودند تا از بحران گاز در این قاره در پی جنگ اوکراین بهره ببرند و مخالفان و منتقدان دولت که با اشاره به کاهش دما در کشور مدیریت سوخت در ایران را مورد انتقاد قرار داده بودند. برنده و بازنده این دعوا هنوز مشخص نشده اما واقعیت این است که امسال ایران یکی از سخت‌ترین زمستان‌های چند سال اخیر را تجربه کرد و استان‌های مختلف از جمله تهران بارش‌های چند روزه را پشت سر گذاشتند. در همین تهران شاید در یک دهه اخیر سابقه نداشت که چند نوبت پیاپی و به صورت ممتد شاهد بارش برف باشیم اما به مدد زمستان امسال این اتفاق رخ داد. سرما و بارش‌های زمستان امسال چند وجه مختلف داشت. از مدیریت بحران در برخی مناطق تا مسئله تأمین سوخت و ماجرای مدیریت ترافیک شهری که هرکدام در چند وقت اخیر محل بحث و جدل‌هایی شده بود. اما یک نکته عجیب در بارش‌های امسال که در ظاهر به دلیل گستردگی و شدتش مناطق زیادی از کشور را دچار سختی کرده بود مسئله وضعیت نگران‌کننده ذخایر پشت سدهاست. به‌گونه‌ای که بسیاری از کارشناسان از همین الان نگران تابستانی سخت‌تر از زمستان هستند. نگاهی به تیترهای خبرگزاری‌ها در همین دو هفته اخیر نشان می‌دهد که وضعیت ذخایر آب سدهای بسیاری از استان‌ها با چالش مواجه است. حتی برخی استان‌های پربارش ایران مثل نوار شمالی از همین الان با مشکلاتی مواجه هستند.

عکس: پیام سامی، ایرنا

۳۸ درصد مخازن سدهای مازندران آب دارد

با وجود بارش‌های صورت‌گرفته در پاییز و زمستان امسال در مازندران اما وضعیت ذخیره سدهای این استان در پایان اسفندماه نگران‌کننده است. مدیر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای مازندران در گزارشی که ششم اسفند در رسانه‌ها منتشر کرده اعلام می‌کند «در مخازن سدهای استان در حال حاضر حدود ۱۲۶ میلیون مترمکعب آب وجود دارد که با این حساب تنها حدود ۳۸ درصد مخازن آب دارد». یکی از سدهایی که با کاهش ۵۹ درصدی ذخایر آبی مواجه شده، سد شهید رجایی است که یکی از مهم‌ترین سدهای مازندران است. به گفته مسئولان «حدود ۲۰ میلیون مترمکعب آب سد شهید رجایی برای پایداری سد باید وجود داشته باشد که قابلیت تخلیه ندارد و از مجموع ۳۵ میلیون مترمکعبی که در حال حاضر وجود دارد اگر هم به فرض تا سه ماه آینده حدود هفت میلیون مترمکعب دیگر با بارندگی آب وارد شود، به ۴۲ میلیون می‌رسد و از سوی دیگر در شش ماه نخست فصل زراعی حدود ۱۷ میلیون مترمکعب باید برای شرب ساری و میاندرود اختصاص داده شود و با ۲۰ میلیون مترمکعب پایداری و ۱۷ میلیون به ۳۷ میلیون مترمکعب می‌رسد، درحالی‌که ۴۲ میلیون مترمکعب از سد به هیچ عنوان کافی نیست». مهرداد خزایی‌پول، مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری مازندران، درباره چرایی این اتفاق می‌گوید که «بارندگی‌های امسال بیشتر به صورت غیرمنتظره و باشدت بوده است یعنی چند روز هوا آفتابی است و بعد در یک مدت‌زمان کوتاه حجم زیادی بارش اتفاق می‌افتد که اینها باعث بروز سیلاب می‌شود. دوره‌های بارندگی در حال حاضر با فواصل اما شدت بارندگی زیاد و کوتاه‌مدت شده و این خود یک آسیب است زیرا باعث می‌شود بخشی از آب به صورت هرز خارج و باعث فرسایش شود». مدیر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای مازندران دراین‌باره در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اینکه بارندگی اخیر تغییر چندانی در وضعیت سدها نداشته و تنها وضعیت آبخوان‌ها را به حالت تعادل نزدیک کرده است، اظهار کرد: سدها به‌گونه‌ای هستند که باید آب ورودی خود را از بالادست دریافت کنند اما در همان ارتفاعات هم چندان باران نباریده است؛ بلکه به صورت برف بوده و این بارش هم چندان قابل توجه و چشمگیر نیست که بخواهد آورده‌های خوبی برای سدها داشته باشد.

افت فشار آب در تهران از اسفند امسال

آغاز اسفندماه برای تهرانی‌ها با هشدارهایی درخصوص قطع آب پرمصرف‌ها و همچنین افت فشار آب در برخی روزها همراه بود. اگرچه علی‌اکبر ملکوتی، مدیر دفتر بهره‌برداری و توسعه شبکه توزیع و کاهش آب بدون درآمد در این زمینه می‌گوید که «با وجود افزایش مصرف و کاهش بارندگی‌ها برنامه‌ای برای جیره‌بندی یا قطع آب در تهران وجود ندارد، اما در صورت ادامه افزایش مصرف آب احتمال کاهش فشار آب در برخی از شبکه‌ها وجود دارد». چه این مسئله به وضعیت مصرف بالای شهروندان در آخر سال مرتبط باشد یا نه ولی گزارش‌ها از وضعیت سدهای تهران نشان می‌دهد که پایتخت هم روزهایی با تنش آبی را در پیش دارد. براساس گزارشی که در میانه اسفند از وضعیت سدهای تهران منتشر شده «آب ورودی به سدهای تهران در سال آبی جاری در مقایسه با سال قبل کاهش ۲۴ درصدی داشته و مخازن سدهای پنج‌گانه تهران با کسری ۹۸ میلیون مترمکعبی نسبت به سال گذشته روبه‌رو هستند». همچنین حجم کل مخازن سدهای استان تهران در حال حاضر به ۲۲۷ میلیون مترمکعب رسیده که این میزان در سال گذشته ۳۲۵ میلیون مترمکعب بوده، آب ورودی به سدهای تهران در سال آبی جاری با کاهش ۲۴ درصدی روبه‌رو بوده و هم‌اکنون حجم آب موجود در مخزن سد امیرکبیر حدود ۱۹ میلیون مترمکعب است که این میزان در روز مشابه سال گذشته ۴۰ میلیون مترمکعب بوده، همچنین حجم ذخیره آب سد طالقان از ۱۸۱ میلیون مترمکعب سال گذشته به ۱۳۹ میلیون مترمکعب کاهش پیدا کرده است.

حجم ذخیره آب سد لار سال گذشته ۱۲ میلیون مترمکعب بوده که در مقایسه با موجودی ۱۱ میلیون مترمکعبی فعلی، یک میلیون مترمکعب کاهش را نشان می‌دهد و حجم آب سد ماملو نیز از ۶۸ میلیون مترمکعب سال گذشته، به ۴۴ میلیون مترمکعب رسیده و این درحالی است که حجم ذخیره آب سد لتیان در مقایسه با روز مشابه سال گذشته با ۱۳ میلیون مترمکعب کاهش به ۱۲ میلیون مترمکعب رسیده است. طبق اعلام شرکت مدیریت منابع آب، درخصوص میزان بارش‌ها نیز باید گفت که از ابتدای سال آبی تاکنون ۱۰۴.۴ میلی‌متر ثبت شده که این میزان در سال گذشته ۱۳۴ میلی‌متر بوده، بر این اساس میزان بارش‌ها نسبت به سال آبی قبل آن ۲۲.۱ درصد و نسبت به بلندمدت ۳۶.۵ درصد کاهش یافته است.

چرا این‌طور شد؟

احدوظیفه، رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشک‌سالی ایران، در توضیح اینکه چرا با وجود بارندگی‌های زمستان امسال وضعیت آب پشت سدها چنین شده، به ایسنا گفته: «یکی از فاکتورهای مهم تأثیرگذار که نوع بارش به شکل برف یا باران را تعیین می‌کند، «دما» است. بی‌هنجاری منفی دما یا دمای سردتر از نرمال سبب ماندگاری بیشتر برف باریده در سطح زمین می‌شود؛ بنابراین ممکن است با وجود میانگین بارش کمتر از نرمال مانند بارش برف در ارتفاعات تهران - که کمتر از مقدار متوسط بلندمدت است - ولی به سبب سردتر از نرمال بودن دمای هوا، برف نشسته در روی زمین برای زمان طولانی‌تری در سطح زمین باقی بماند. در این صورت ممکن است گستره سطح پوشش برف توسط اطلاعات دورسنجی ماهواره‌های هواشناسی بیش از حد نرمال برآورد شود، به عبارتی هرچه پوشش برفی کم‌عمق است که علت آن میزان کمتر بارش نسبت به نرمال است، ولی به سبب سردی هوا ماندگاری برف بیشتر از نرمال است و دیرتر ذوب می‌شود. به همین دلیل نیز در دوره انتهای بهمن تصاویر ماهواره‌ای نشان‌دهنده میزان بارش برف در کشور در مساحتی گسترده‌تر از حد نرمال در ارتفاعات البرز بود و مشاهده می‌کنیم با گرمایش و افزایش دما در هفته‌های اخیر به‌سرعت میزان پوشش سطحی برف کاهش یافت، بنابراین پوشش برف گسترده مانند امسال در نیمه‌شمالی کشور، الزاما به معنای بارندگی بیش از حد نرمال نیست و باید عامل دما را لحاظ کنیم».

اما به جز این مسئله به صورت کلی در کل کشور هم میزان بارندگی ۱۶ درصد کاهش داشته است. در حال حاضر بر اساس داده‌های بارش سال جاری و آمارهای بلندمدت، میزان بارندگی سال جاری حتی نسبت به سال گذشته نیز کمتر است، گرچه سال گذشته بسیار کم‌بارش بود. بارش متوسط کشور از ابتدای سال آبی جاری تاکنون به‌طور میانگین به حدود ۱۲۰ میلی‌متر رسیده است که بارش نرمال این دوره زمانی ۱۴۳ میلی‌متر است؛ بنابراین ۲۳ میلی‌متر یا ۱۶ درصد نسبت به بلندمدت کاهش نشان می‌دهد.

نگاه

عدالت برای زنان افغانستان

خیابان‌های سرد کابل برای زینب

«بخت‌بیگم حیدری» دانشجوی زبان دری در دانشگاه هرات بود که با آمدن طالبان از ادامه تحصیل بازماند.

او چند وقتی است که برای «شرق» روایت‌هایی از وضعیت زنان در کابل می‌نویسد و در ستونی با نام «عدالت برای زنان افغانستان» منتشر می‌کند. آنچه در ادامه می‌خوانید، شرح یکی از سوژه‌هایی است که روزانه در خیابان‌های کابل دیده می‌شوند.

کابل امسال سردتر از سال‌های دیگر است؛ همان‌گونه که نظام طالبانی در افغانستان شیوه ظلم بر ملت را در پیش گرفته است و هیچ گوش شنوایی به دادخواهی ملت ندارد، زمستان هم با سردی‌هایش این ظلم را بیشتر رونق می‌دهد. فقر و ناداری روزبه‌روز مردم را به کام مرگ می‌برد و جوانان را مجبور به مهاجرت می‌کند.

زینب از ساعت هفت صبح تا پنج شب در کنار یکی از جاده‌های کابل برای گدایی می‌نشیند. با آنکه سن‌وسالش برای این کارها خیلی کوچک است، ولی به گفته خودش این تنها راه باقی‌مانده برای پیداکردن یک لقمه نان است.

زینب که در اصل باشنده ولایت غزنی است و حالا در کابل زندگی می‌کند، می‌گوید: پدرم را پنج سال پیش طالبان سر بریده‌اند و بدن تکه‌وپاره‌اش را به خانه ما فرستادند؛ او تنها سرپرست و نان‌آور خانواده ما بود. مادرم از وقتی که پدرم آن‌گونه کشته شد، افسردگی گرفت و حالا از دو پا فلج است و نمی‌تواند بیرون از خانه کار کند.

خواهرانم که از من بزرگ‌تر هستند، به دلیل فقر اقتصادی نتوانستند درس بخوانند. من حالا نان‌آور یک خانواده شش‌نفری هستم و با گدایی‌کردن برای خانواده‌ام نان خشک به خانه می‌برم. ما خانه نداریم و زیر خیمه در یکی از محله‌های فقیرنشین زندگی می‌کنیم.

روزهایی که برف و باران ببارد، بیشتر سردم می‌شود و به همین دلیل اکثر اوقات شدید مریض می‌شوم. روزانه اطفال زیادی از پیش چشم آدم رد می‌شوند که با پدر و مادر خود زندگی می‌کنند و خوشحال‌اند. من همیشه حسرت بودن یک روز در کنار پدر خود را می‌خورم؛ ولی هیچ چاره‌ای جز گدایی ندارم. او آرزو دارد یک روز بتواند به مکتب برود و درس بخواند تا بتواند خود و خانواده‌اش را از فقر اقتصادی نجات دهد و مادر خود را تداوی کند.

«اما» با رویکردی سیاسی که طالبان در مقابل زنان افغانستان در پیش گرفته است، نمی‌دانیم سرنوشت زینب که آرزویش درس‌خواندن و به مکتب رفتن است و دیگر زنانی که در اینجا مانند برده در گرو طالبان مانده‌اند، چه خواهد شد.

بوی نارنگی، دختر و خاکستر

از امیرآباد تا امین‌آباد

امید مافی، روزنامه‌نگار: قدش از زمستان بلندتر شده بود. میان آن‌همه باد و آن‌همه بوی نارنگی از مدرسه بیرون زد. در آفتاب ولرم، خیابان خسته را گز کرد و زیر لب گفت: تو در خون منی بهار. حتی با این مقنعه کهنه و این مانتوی رنگ‌ورو رفته و این النگوی بدلی.

دخترک برای ساعتی لااقل مرگ دلخراش پدر و مادرش در سانحه تصادف را فراموش کرد تا محو ماهی قرمزهای طناز در تُنگ تَنگ بلور و سبزه‌های باطراوت و تخم‌مرغ‌های رنگی به زندگی بیندیشد. به برادر کوچکش که حالا تنها دلخوشی‌اش در این دنیای غدار بود.

خودش را میان خورشیدی که قلب شکسته زمین را روشن کرده بود رها کرد، هرچه بادا باد... اما آن‌همه گرانی برق از سرش پراند و کاری کرد که یادش برود برای موهایش شانه بخرد. با آن‌همه گیسوی آشفته در باد، گیج از قیمت آجیل و ماهی‌دودی و میوه و باقلوا و سرکه و سنجد دوباره یاد پدرش افتاد؛ پدری که سال قبل همین روزها تا نیمه‌شب دنده عوض می‌کرد و سوار اتول نارنجیِ لکنته مسافر می‌برد تا لحظه تحویل سال پای سفره هفت‌سین بوی سمنو و سماق لااقل به مشام دردانه‌هایش برسد و حباب‌های خالی آرزو کمی بچه‌هایش را سربه‌راه کند اما... آخ از آن تصادف مرگبار. وای از آن مادری که دست‌هایش امن‌ترین جای جهان بود و سبزی و پیازداغ و ترشی دست همسایه‌ها می‌داد تا با چندرغاز چرک کف دست نان و نمک بر سر سفره بچیند و شریک دلواپسی‌های مردش شود؛ مردی با ستاره‌های یخ‌زده در هوای خنک آخرِ اسفند. آخ که چقدر تنهایی سخت است و چقدر بی‌پدر و مادر نفس‌کشیدن دشوار. کاش می‌شد در سلام خداحافظی کنم. کاش می‌شد بروم پیش آنها. تو لطفا بگو لعنت به جاده اگر معنایش جدایی است.

حالا درست چند روز مانده به نوروز دختر آن‌قدر خسته است که بوی نارنگی را هم استشمام نمی‌کند و هوای تازه سراغ ریه‌هایش را نمی‌گیرد. او بی‌خبر از همه‌جا و همه‌چیز، حتی گران و ارزان‌شدن دلار، به این می‌اندیشد که با هر جان‌کندنی که شده تا پاسی از شب در برج‌های بلند کارگری کند و پرده‌ها و دیوارها و فرش‌ها را بشوید تا وقتی با آن جسمِ نحیف چاییده، سوار بر خط واحد امیرآباد را به مقصد خانه اجاره‌ای در آن سوی امین‌آباد طی می‌کند، در خواب کوتاهش چشم گربه‌گون بهار برق بزند و عطر کاغذ رنگی در مشامش بپیچد. بوی یک جفت کفش نو که قرار است قبل از تحویل سال برای برادر کوچکش بخرد. ای روزگار!

جدول ۴۴۵۹ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- از خط‌های زیبای اسلامی- زمان تعیین‌شده برای انجام کاری- الکل چوب ۲- اسبابی برای رسم خط عمود- قلعه باستانی در اردبیل در کنار رود ارس- مکان ۳- از حروف اضافه- ژانری در سینما- ناگهان ۴- آزاردهنده- محل پیدایش چیزی- دارای خرابی مختصر ۵- دستی- نشانه اختصاری تولید و انتقال نیرو- بنده ۶- کاشف دینامیت- ابزارها- به درستی که ۷- معبد برج‌مانند- از وسایل پرواز ۸- شهر آستان حضرت عبدالعظیم(ع)- طلبکار- سایه‌بان درشکه- ضمیر جمع ۹- تاکیدشده- مثنوی عرفانی شیخ محمود شبستری ۱۰- خباز- زمزمه‌کردن- داخل ۱۱- منظم- شاه ساسانی- کیفر ۱۲- خواندن و نوشتن نمی‌داند- جست‌وجو- نام چند تن از پادشاهان هخامنشی بود ۱۳- بی‌ریخت و زشت- تنه درخت- پول ژاپن ۱۴- دوتا نون- بوستان جنگلی زیبا در رامسر- نام قدیم بیت‌المقدس ۱۵- قفسه دکوری جلوی مغازه- زیارت‌کنندگان- سینمای به آتش کشیده‌شده آبادان

عمودی:

۱- آرایش‌شده- هدایت‌کننده- دل‌آزار کهنه ۲- از هنرهای بومی اصفهان- دلخواه ۳- انبار کشتی- قطعی برای کتاب- عتیقه و باستانی ۴- چین و چروک پوست- پایمال‌شده- بینایی ۵- نفت سیاه- لازم و ضروری- مربوط به کیفیت ۶- داستانی نوشته جان اشتاین بک- چه غریبانه رفتند از این خانه ۷- گل ته حوض- قید زمان- دورویی ۸- ضمیر دوم‌شخص مفرد- بت عصر جاهلی که خدای سرنوشت و مرگ بود- تفریح و هواخوری- صدای زنبور ۹- نوعی زغال‌سنگ- از ابزار حفاری- تنبل جالیزی ۱۰- خودخواه- به حساب آوردن ۱۱- دنباله‌رو- ظرفی برای کوبیدن- آفریدگار ۱۲- ضمیر متکلم وحده- حاصل و نتیجه کار- سراینده تصنیف «شد خزان» ۱۳- باغبانی که تاک پرورش می‌دهد- کفش پاشنه‌دار قدیمی- قومی ایرانی ۱۴- از آثار مشهور ناصرخسرو- دوران دوم زمین‌شناسی ۱۵- درون چیزی- تحفه‌ها- غریبه

حل سودوکو سخت

۵	۶	۲	۸	۷	۳	۴	۹	۱
۳	۷	۸	۱	۹	۴	۶	۵	۲
۱	۹	۴	۵	۶	۲	۸	۳	۷
۷	۴	۱	۲	۵	۹	۳	۸	۶
۶	۳	۵	۷	۱	۸	۲	۴	۹
۸	۲	۹	۴	۳	۶	۷	۱	۵
۲	۱	۶	۳	۸	۵	۹	۷	۴
۴	۵	۳	۹	۲	۷	۱	۶	۸
۹	۸	۷	۶	۴	۱	۵	۲	۳

حل سودوکو ۳۴۵۴

۷	۱	۲	۳	۸	۴	۹	۶	۵
۴	۸	۵	۷	۹	۶	۳	۲	۱
۶	۳	۹	۵	۲	۱	۸	۷	۴
۳	۴	۶	۸	۷	۵	۲	۱	۹
۲	۵	۷	۱	۶	۹	۴	۸	۳
۸	۹	۱	۲	۴	۳	۶	۵	۷
۱	۶	۸	۴	۳	۷	۵	۹	۲
۵	۲	۴	۹	۱	۸	۷	۳	۶
۹	۷	۳	۶	۵	۲	۱	۴	۸

حل جدول ۴۴۵۸

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ر	ا	ن	■	م	ت	ک	ا	■	د	ا	ر	و	غ	ه
۲	ح	ل	و	م	ی	■	ا	ب	ی	ا	ر	ی	■	ل	ج
۳	م	ک	ع	ب	■	ا	ن	و	ا	ر	■	پ	ش	ت	و
۴	ت	ا	■	ن	و	ر	ت	ا	ب	■	ا	ل	ه	ی	■
۵	■	ت	ر	ا	ز	و	■	ل	و	د	ر	■	ر	د	ا
۶	س	ر	ه	■	ا	س	ک	و	■	ک	ش	ا	ی	ن	د
۷	ی	ا	ر	ا	ن	■	ا	ف	ت	ا	د	ن	■		ا
۸	م	ز	و	ن	■	ف	ل	ا	خ	ن	■	ه	ا	ر	پ
۹	چ	■	■	ش	ی	خ	ا	ج	ل	■	ع	ا	ف	ی	ت
۱۰	ی	ز	د	ا	د	ی	■	و	ف	ا	ق	■	ق	و	ه
۱۱	ن	ی	ا	■	ک	م	ی	ز	■	ت	ا	د	ی	ب	■
۱۲	■	ر	ی	گ	ی	■	ا	ج	م	ا	ل	ی	■	ر	ن
۱۳	م	ب	ه	م	■	س	ر	ا	د	ق	■	س	م	ا	ک
۱۴	ا	ن	■	ر	ا	ی	ا	ن	ه	■	پ	ی	ل	و	ت
۱۵	ک	ا	م	ک	ا	ر	■	ی	ش	م	ی	■	ل	و	ه

سودوکو سخت ۳۴۵۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۸		۳					
۴			۹	۸			۶	
۵				۱		۸		
۳	۷			۵	۸			
	۵	۹				۱	۸	
			۱	۹			۷	۲
		۴		۶				۷
	۳			۷	۹			۸
					۲		۹	

سودوکو ساده ۳۴۵۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۶		۴	۳			۹	۱	
		۱					۶	
۳					۵			۴
۱				۸				۷
			۷	۴	۱			
۲				۵			۸	۶
۹			۴					۵
	۷					۸		
	۳	۸			۶	۷		۲